

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11143/23

ECOFIN 668
UEM 202
SOC 494
EMPL 345
COMPET 689
ENV 768
EDUC 281
RECH 313
ENER 404
JAI 914
GENDER 145
ANTIDISCRIM 139
JEUN 183
SAN 420

ILMOITUS

Lähetäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	9838/1/23 REV 1
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 613 final
Asia:	NEUVOSTON SUOSITUS Kyproksen vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 613 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

Kyproksen vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2023 vakaushjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241³, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023; tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävä kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoituskon mekanismia koskevan kertomuksen 2023, jossa se katsoi, että Kypros kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka. Sen vuoksi perusteellista tarkastelua tarvitaan. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Kyproksen vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴, jäljempänä 'euroaluetta koskeva vuoden 2023 suositus', 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

⁴ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollateknologioiden ja -tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.
- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁵, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energihuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä '8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto'. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin. Lisäksi, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan, julkista taloutta koskevat suositukset laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot edelleen suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestäväää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Kypros toimitti 17 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 28 päivänä heinäkuuta 2021 täytäntöönpanopäätöksen Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁶. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Kypros on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

⁶ ST 10686/2021; ST 10686/2021 ADD 1.

- (10) Kypros toimitti vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa 9 päivänä toukokuuta 2023 ja vuoden 2023 vakausohjelmansa 2 päivänä toukokuuta 2023 asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Kyproksen puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Kyprosta koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Kyproksen edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Kypros on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehityksessä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Kyproksen edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Kyproksesta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023. Komission päätelmä oli, että Kyproksella on makrotalouden epätasapainoja. Yksityiseen, julkiseen ja ulkoiseen velkaan liittyvät haavoittuvuudet ovat yleisesti ottaen lieventyneet, mutta ne ovat edelleen huolenaihe. Velan määrä, myös järjestämättömien lainojen määrä, on merkittävästi pienentynyt, ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samansuuntaisena. Vaihtotaseen alijäämät ovat kuitenkin edelleen ongelma. Yksityinen velka on vähentynyt vuodesta 2015 alkaen lukuun ottamatta covid-19-pandemian leimaamaa vuotta 2020, ja kehityksen ennustetaan jatkuvan samansuuntaisena vuosina 2023 ja 2024 nimellisen BKT:n kasvun myötä. Korkotason nousu voisi kuitenkin lisätä velanhoidon painetta, koska suurin osa lainoista on vaihtuvakorkoisia. Yksityisten ja ulkoisten velkojen kantoihin vaikuttavat Kyproksessa toimivat erillisyhtiöt, jotka nostavat velkatasoja mutta aiheuttavat taloudelle vain vähän riskejä. Pankkien hallussa olevien järjestämättömien lainojen määrä on supistunut viime vuosina huomattavasti järjestämättömien lainojen myynnin, kokonaan kuluksi kirjaamisen, rahalainojen lyhennysten, velanhoidon ja varallisuusvaihtokaupan kautta. Valtionvelka on laskenut tasaisesti: se on laskenut jo pandemiaa edeltävälle tasolle, ja sen ennustetaan jatkavan laskua vuosina 2023 ja 2024. Vaikka matkailu on elpynyt, vaihtotaseen suuri alijäämä kasvoi vuonna 2022, mikä johtuu vahvasta kotimaisesta kysynnästä ja energian korkeista hinnoista. Vuosina 2023 ja 2024 alijäämän ennustetaan supistuvan jonkin verran mutta säilyvän edelleen suurena. Toteutettujen politiikkatoimien vaikutus on ollut myönteinen. Useiden elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyvien toimenpiteiden ennustetaan vaikuttavan talouden monipuolistamiseen, tukevan viennin kasvua ja lievittävän liiallista riippuvuutta öljyn tuonnista. Osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa hyväksyttiin vuoden 2022 puolivälissä lakimuutospaketti, jolla parannettiin luotonhallintayritysten ja luotonhallinnoijien toimintaolosuhteita ja tuettiin järjestämättömien lainojen vähentämistä. Useiden pidennysten jälkeen ulosmittausten keskeyttäminen päättyi tämän vuoden helmikuussa. Tehokkaalla ulosmittausta koskevalla säännöstöllä on keskeinen osa, kun kannustetaan luotonottajia osallistumaan lainojen uudelleenjärjestelyyn sekä pyritään edelleen pienentämään järjestämättömien lainojen osuutta taloudesta, vähentämään yksityistä velkaantumista ja parantamaan maksukuria.

- (13) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Kyproksen julkisen talouden rahoitusasema, joka vuonna 2021 oli 2,0 prosenttia alijäämäinen suhteessa BKT:hen, kasvoi 2,1 prosentin ylijäämään vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 101,2 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui vuoden 2022 loppuun mennessä 86,5 prosenttiin.
- (14) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia finanssipolitiikan verokertymää vähentäviä toimenpiteitä olivat muun muassa kaikkia kuluttajia koskeva polttoainetuotteiden valmisteveron alentaminen (benssiini ja dieselpolttoaine 7 snt/l, lämmitysöljy 5,37 snt/l), kotitalouksien sähkönkulutusta koskevan arvonlisäveroasteen alentaminen 19 prosentista 9 prosenttiin (haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien osalta 5 %:iin); tällaisiin finanssipolitiikan menoja lisääviin toimenpiteisiin kuului muun muassa sähkötariffien korotuksen tukeminen, joka kattoi 50–100 prosenttia korotuksesta. Kyseisen tukitoimenpiteen täytäntöönpanemiseksi valtio suorittaa maksuja Kyproksen sähköviranomaiselle, joka on valtion omistama yhtiö. Komissio arvioi, että näistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat yhteensä 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoamisen talousarviokustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 0,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,9 prosenttia.
- (15) Neuvosto suositti⁷ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Kypros varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, tukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.

⁷ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Kyproksen vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 58).

- (16) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁸ oli vuonna 2022 neutraali, mikä oli odotettua korkean inflaation yhteydessä. Neuvoston suosituksen mukaisesti Kypros jatkoi elpymisen tukemista tukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 1,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (1,6 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksista ja muista unionin varoista rahoitettavien menojen väheneminen vuonna 2022 johtui siitä, että unionin muiden rahastojen uusi ohjelmakausi oli alkuvaiheessa. Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä⁹. Kypros ei jatkanut kansallisesti rahoitettuja investointeja, mikä ei ole linjassa neuvoston suosituksen kanssa. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli samaan aikaan finanssipolitiikan viritykseen neutraali vaikutus. Sen vuoksi Kypros on pitänyt kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun riittävästi kurissa.
- (17) Vuoden 2023 vakaushjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on suotuisampi kuin komission kevään 2023 talousennuste vuoden 2023 osalta ja sen jälkeisen ajan osalta ennusteen mukainen. Hallitus ennustaa reaalisena BKT:n kasvavan 2,8 prosenttia vuonna 2023 ja 3,0 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan ennakoitaan, että reaalin BKT:n kasvu on 2,3 prosenttia vuonna 2023 ja 2,7 prosenttia vuonna 2024, johtuen lähinnä kotimaisen kysynnän pienemmästä vaikutuksesta kasvuun.

⁸ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

⁹ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli elvyttävä vaikutus, joka oli 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (18) Hallitus ennakoi vuoden 2023 vakausohjelmassa, että julkisen talouden ylijäämä supistuu suhteessa BKT:hen marginaalisesti 2,1 prosentista (vuonna 2022) 2,0 prosenttiin (vuonna 2023). Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 86,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 81,1 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden ylijäämä vuonna 2023 on 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tämä vastaa vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua ylijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samantasoinen, 80,4 prosenttia.
- (19) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyseessä ovat toimenpiteet, joita on jatkettu vuodesta 2022, erityisesti kaikkia kuluttajia koskeva polttoainetuotteiden valmisteveron alentaminen ja sähkötariffien korotuksen tukeminen. Tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen¹⁰. Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta, eikä monilla niistä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹¹ noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,1 % suhteessa BKT:hen).

¹⁰ Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹¹ Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Kyproksen vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Kyproksen vuoden 2022 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 104).

- (20) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Kypros toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen¹² kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Kyproksen olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Kyprokselle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.
- (21) Komission kevään 2023 talousennusteessa arvioidaan, että vuoden 2023 finanssipolitiikan viritys on pitkälti neutraali (-0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen). Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys on ollut neutraali (0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Perusmenojen kasvuun sisältyvät energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin ja yrityksiin kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannukset, jotka supistuvat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Yhteenvedona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen ennakoitaan olevan 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka on 0,8 prosenttiyksikköä¹³. Sen vuoksi Kypros aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineestä ja muista unionin varoista, ja sen ennakoitaan myös jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja. Kypros aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään ja energiaturvallisuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita markkinoiden hallintajärjestelmä Kyproksen sähkömarkkinoita varten, uusien energiatehokkaiden rakennusten, kuten uuden psykiatrisen sairaalan, rakentaminen, koulujen energiatehokkuuden parantaminen sekä Nikosian ja Larnakan alueiden vesiturvallisuuden parantaminen rakentamalla tekoallas. Investoinnit rahoitetaan osittain tukivälineestä ja muista unionin varoista.

¹² Kyproksen potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, keskipitkällä aikavälillä (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 8,2 prosenttia.

¹³ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus, joka on 0,0 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (22) Vuonna 2024 julkisen talouden ylijäämän odotetaan vuoden 2023 vakausohjelman mukaan kasvavan 2,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuoden 2024 kasvu johtuu pääasiassa sosiaaliturvamaksujen noususta 1 päivänä tammikuuta 2024. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan supistuvan vuoden 2024 loppuun mennessä 72,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden ylijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 2,1 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa vuoden 2023 vakausohjelmassa ennakoitua ylijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samankaltainen, 72,5 prosenttia.
- (23) Vakausohjelman mukaan kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan asteittain vuonna 2024. Myös komission oletus on, että kaikista energiatukitoimenpiteistä luovutaan vuonna 2024. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen.
- (24) Vakausohjelman mukaan Kypros aikoo saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen, joka on 0,0 prosentin rakenteellinen rahoitusasema suhteessa BKT:hen, vuonna 2023 ja säilyttää sen koko jäljellä olevan ohjelmakauden ajan. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan rakenteellisen rahoitusaseman odotetaan olevan +0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja +1,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024, joten se ylittää julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen. Maltillinen finanssipolitiikka vuonna 2024 auttaa myös vahvistamaan ulkoista rahoitusasemaa.
- (25) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot¹⁴ kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 3,6 prosenttia vuonna 2024.
- (26) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisten investointien ennakoitaan supistuvan vuosien 2023 ja 2024 välisenä aikana 3,0 prosentista suhteessa BKT:hen 2,8 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Investointien supistumisessa näkyy investointien nimellistason pysyminen ennallaan, kun BKT kasvaa.

¹⁴ Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä, korkomenoja ja suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

- (27) Vuoden 2023 vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden ylijäämä pysyy vakaasti 2,3 prosentissa suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja kasvaa 2,4 prosenttiin vuonna 2026. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan sen vuoksi saavuttavan perustamissopimuksessa määrätyn viitearvon ohjelmakauden aikana. Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka supistuu siten, että se on vuoden 2024 lopussa 72,9 prosenttia ja vuoden 2026 loppuun mennessä 60,1 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (28) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä, mutta se saattaa viivästyä jonkin verran. Kypros on toimittanut yhden maksupyynnön, joka vastaa 14:ää elpymis- ja palautumissuunnitelman välitavoitetta ja jonka perusteella yhteenlasketut maksatusasteet ovat 85 miljoonaa euroa. Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelma on melko laaja ja monimutkainen. Viivästysriskin minimoimiseksi tarvitaan vahvaa hallintoa ja elpymis- ja palautumissuunnitelman jatkuvaa seuranta. Kyproksen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa on määrä tarkistaa siten, että siihen sisällytetään REPowerEU-toimenpiteet ja siinä otetaan huomioon pienentynyt enimmäisrahoitusosuus. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Kyproksen strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän alalla. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

- (29) Komissio hyväksyi kaikki Kyproksen koheesipolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesipolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Kyproksen alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.
- (30) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja koheesipolitiikan ohjelmilla vastataan, Kyproksella on useita liiketoimintaympäristöön liittyviä lisähaasteita. Ne koskevat erityisesti valtionyhtiöiden hallinnointia, uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, sähköverkon parantamista ja nykyaikaistamista, energiaverkkojen yhteenliittämistä, energiatehokkuutta, kestäväää liikennettä ja vihreään siirtymään tarvittavaa osaamista.

(31) Hallinnointijärjestelmässä on puutteita kansainvälisten vaatimusten suhteen, mikä koskee esimerkiksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön suuntaviivoja valtionyhtiöiden omistajaohjauksesta ja Maailmanpankin työkalupakkia valtionyhtiöiden omistajaohjausta varten. Erityisesti taloudellisen suorituskyvyn ja julkisten tavoitteiden läpinäkyvyyden ja niihin liittyvän vastuuvollisuuden lisääminen sekä parhaiden käytäntöjen toteuttaminen, kuten valtionyhtiöiden hallintoelinten jäsenten ansioihin perustuva ja läpinäkyvä nimitysmenettely, parantaisivat valtionyhtiöiden tehokkuutta ja tuloksellisuutta. Myös valtionyhtiöiden omistajaohjauksen siirtäminen politiikan alan mukaisilta vastuuministeriöiltä tehtävään tarkoitettulle keskuselimelle tai vähintäänkin keskitetyn valvontayksikön perustaminen valtiovarainministeriön alaisuuteen parantaisi nykytilannetta. Hallinnoinnin parantaminen auttaisi varmistamaan, että valtionyhtiöiden keskeiset julkiset investointihankkeet saatetaan päätökseen ajoissa, mikä puolestaan helpottaisi vihreää ja digitaalista siirtymää. Valtionyhtiöitä koskevien toimien toteuttaminen tehostaisi Kyproksen hallintoa ja tekisi paikallisten ja ulkomaisten yritysten markkinoista oikeudenmukaisemmat ja läpinäkyvämmät. Tämä on Kyproksen pitkän aikavälin strategian ja sen perustana olevan toimintasuunnitelman tavoitteiden mukaista (toimintasuunnitelman aihealue, joka koskee osittain valtiollisten organisaatioiden nykyaikaistamista ja sopivien kannustimien luomista innovointiin ja tehostamiseen). Valtionyhtiöiden hallinnoinnin parantaminen voi myös edistää julkisen sektorin tehokkuutta. Kypros on pyytänyt Kansainväliseltä valuuttarahastolta teknistä tukea valtionyhtiöiden hallinnoinnin alalla.

(32) Uusiutuvien energialähteiden koko potentiaalinen käyttöönotto Kyproksessa voitaisiin jatkaa erityisesti lisäinvestoinneilla sähköverkon parantamiseen ja nykyaikaistamiseen sekä panostamalla laajamittaisiin energian varastointilaitoksiin. Sähkönhankintasopimukset ja hinnanosopimukset voivat olla sopivia taloudellisia ohjauskeinoja uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseksi. Kypros ei tällä hetkellä käytä kaasua, mutta öljyn osuus kokonaisenergiapaletista on 83,2 prosenttia. Koska energian hinnat maailmanmarkkinoilla vaihtelevat suuresti, Kyproksen talouden kestävyys kannalta on ratkaisevan tärkeää vähentää voimakasta riippuvuutta öljystä, joka tuodaan maahan kokonaisuudessaan. Energiatoimitusten monipuolistamiseksi ja tuontiriippuvuuden vähentämiseksi Kypros hyötyisi sähköverkkojen yhteenliittämisestä ja uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämisestä sekä investoinneista uuteen infrastruktuuriin ja verkkoihin. Lisäksi energiatehokkuutta lisääviä toimia voitaisiin laajentaa ja nopeuttaa energiankulutuksen kasvun hillitsemiseksi. Energiatehokkuutta lisäävien toimenpiteiden ennakoidaan myös auttavan energiaköyhyyteen, jota suuri osa väestöstä (19,4 % vuonna 2021) kokee, tarvittaessa myös koheesiopolitiikan varojen avulla. Kypros hyötyisi siirtymisestä kestäväan liikenteeseen. Tällä hetkellä saari on yksityisliikenteen varassa, ja liikennealan osuus kasvihuonekaasupäästöjen kokonaismäärästä vuonna 2020 oli 21 prosenttia. Sähköajoneuvojen osuus uusista rekisteröinneistä ja latauspisteiden määrä ajoneuvoa kohti on unionin alhaisin. Kyproksen on oltava kunnianhimoisempi kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä, uusiutuvan energian lisäämisessä ja energiatehokkuuden parantamisessa, jotta maa olisi linjassa 55-valmiustavoitteiden kanssa.

- (33) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollatekniologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Vuonna 2022 useassa ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta, kärsittiin työvoimapulasta, ja avoimien työpaikkojen määrä kasvoi keskeisillä aloilla (kuten valmistusteollisuus ja rakennusala). Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleen kohdentamisen edistämässä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten.
- (34) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹⁵ ilmenee suosituksesta 1.

¹⁵ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

- (35) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiansa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyuden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän korkeana ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja kohdennettu elinkelpoisiin yrityksiin ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään, ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Kyproksen osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen suosituksen täytäntöönpanoon.
- (36) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2023 vakausohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät suosituksesta 1. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan yksityiseen, julkiseen ja ulkoiseen velkaan liittyviä haavoittuvuuksia. Suosituksella 2 myötävaikutetaan osaltaan suosituksen 1 mukaisiin toimiin. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä myötävaikutetaan sekä epätasapainojen korjaamiseen että euroaluetta koskevassa vuoden 2023 suosituksessa esitettyjen suositusten täytäntöönpanoon johdanto-osan 35 kappaleen mukaisesti,

SUOSITTAA, että Kypros toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät; säilyttää julkisen talouden rahoitusaseman vakaana vuonna 2024 ja samalla jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

edistää yksityisen velan vähentämistä, myös panemalla täytäntöön tehokkaan ulosmittausta koskevan säännösten;

vuoden 2024 jälkeen jatkaa investointeja ja uudistuksia, jotka edistävät kestävämpää kasvua, ja säilyttää keskipitkän aikavälin julkisen talouden rahoitusaseman maltillisella tasolla;
2. nopeuttaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa täytäntöönpanoa, muun muassa varmistamalla riittävät hallinnolliset valmiudet, ja viimeistelee REPowerEU-luvun ripeästi, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;
3. toteuttaa toimenpiteitä, joilla parannetaan valtionyhtiöiden hallinnointia kansainvälisten vaatimusten mukaiseksi;

4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja monipuolistaa energiahuoltoa; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa uusiutuvan energiantuotannon koko hyödyntämättömän potentiaalin hyödyntämiseksi paremmin käyttämällä sopivia taloudellisia ohjauskeinoja ja tekemällä lisäinvestointeja sähköverkon, energianvarastot mukaan lukien, parantamiseksi ja nykyaikaistamiseksi; vauhdittaa sähköverkkojen yhteenliittämistä; laajentaa ja nopeuttaa energiatehokkuustoimenpiteitä muun muassa energiaköyhyyteen puuttumiseksi; laajentaa ja nopeuttaa siirtymää kestävään liikenteeseen; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja
